

достоверности происхождения лошадей. – Москва, Дивово. ВНИИ коневодства, 1986. – 35 с.

2. Методические рекомендации по использованию иммуногенетических маркеров для определения генетического сходства потомков с родоначальниками линий в коневодстве. - Москва, Дивово, 1996. – 25 с.

3. Рождественская Г., Орловский рысак. – Москва : Аквариум. – 2003.- 158 с.

4. Линии орловской рысистой породы в XX веке. ;Под руков. проф. В. В. Калашникова.- Дивово, 2001. – 325 с.

5. Пономаренко Н. Н., Черный Н. В. Коневодство: Уч. пособие. – Х.: Эспада, 2001. – 256 с.

6. Green E. C. Genome analysis: a laboratory manual: mapping genomes. Cold Spring Harbor Lab. USA, № 4. P. 37-38.

ИММУНОГЕНЕТИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ПОПУЛЯЦИИ ЛОШАДЕЙ ОРЛОВСКОЙ РЫСИСТОЙ ПОРОДЫ

О. А. Алещенко, Г. Н. Тур, В.И. Россоха, А. А. Новиков, Д.А. Волков
Институт животноводства УААН

Изучили иммуногенетическую структуру орловской рысистой породы лошадей по эритроцитарным антигенам. Определили антигенные различия потомков по частоте, спектру эритроцитарных антигенов и показателям ожидаемой гомозиготности

GENETIC DATA OF ORLOV TROTTER POPULATION

O. Aleshenko, G. Tur, V. Rossocha, A. Novskov, D. Volkov
Institute of animal science UAAS

Summary. The structure of the Orlov trotter breed population was investigated using erythrocytes antigen systems. It is determined the frequency and spectrum of the antigens that characterize the Orlov trotter breed. These data create information basis to decide certain genetic and selection problems.

УДК 636.2.024.089.1

ВІДПРАЦЮВАННЯ ОКРЕМИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ ТЕЛЯТ У МОЛОЧНИЙ ПЕРІОД

С.Ф.Антоненко, Л.В. Гончаренко, І.Ю. Задорожна, О.І.Зверєв

Інститут тваринництва УААН

Т.В Маковецький

Д/г „Українка Слобідська” ІТ УААН

У статті викладено результати досліджень, метод годівлі телиць чорно-рябої породи та його впливу на ріст і розвиток. Встановлено, що тимчасова затримка у згодуванні соковитими кормами і кукурудзяним силосом (взимку), і зеленими кормами (влітку), сприяє збільшенню приросту живої маси і середньодобового приросту відповідно на 12,6 % і 21,1 %. Також підвищує оплату корму приростом на 8,7 % і зменшує собівартість живої маси на 15,3 %.

телиця, ріст, розвиток, середньодобовий приріст, жива маса

Вирощування телят у молочний період, тобто з дня народження і до 120-добового віку передбачає їх пристосування до зовнішніх умов. У цей період необхідно поступово перевести телят від молочного типу живлення до рослинного. Тобто тварина має поступово привчатися споживати корми рослинного походження, щоб розвивалися передшлунки, збільшувалися розміри

кишечнику. Це сприятиме споживанню великої кількості об'ємистих кормів в дорослому стані.

Матеріали і методи досліджень. У дослідному господарстві „Українка Слобідська” Інституту тваринництва УААН було проведено науково – господарський дослід (упродовж 8 місяців - 244 доби). Для цього було розроблено схему дослідів (табл. 1), за якою сформовано дослідну і контрольну групи телиць у місячному віці (по 25 голів у кожній) чорно-рябої породи, з урахуванням їх живої маси, спадкових якостей батьків. Після народження протягом 7-10 діб телиць утримували в профілакторії в індивідуальних дерев'яних клітках „Еверса”.

1. Схема дослідів

Показники	Групи тварин	
	дослідна	контрольна
Кількість тварин, голів	25	25
Привчання до поїдання концентрованих і грубих кормів (декади)	2	2
Час привчання до соковитих і зелених кормів та їх згодовування (декади)	10	7

Потім телиці були переведені в групові секції з груповими годівницями і напувалками для води.

Рівень і тип годівлі в усіх групах був однаковий. Напування молоком і згодовування рослинних кормів – дворазове. Потребу в молочних кормах розраховували індивідуально, а в рослинних – у цілому по групі.

Поїдання кормів враховували щодня шляхом зважування їх при роздаванні, а облік залишків - перед ранковим роздаванням наступного дня. Ріст і розвиток телят визначали за результатами щомісячного зважування. Етологічні особливості тварин вивчали за методикою Е.І.Адміна [1]. На основі спожитого дослідними тваринами корму, визначали витрати корму на 1 кг приросту живої маси.

Результати досліджень. Упродовж дослідів всі тварини характеризувалися високою енергією росту. Однак за перші 91 добу дослідів контрольні тварини споживали на 17,5 % більше силосу ніж тварини дослідної групи, що пов'язане з більш раннім привчанням до цього корму. У наступні 5 місяців дослідів ця перевага тварин контрольної групи не збереглася, а навпаки – телята дослідної групи мали перевагу в поїданні кукурудзяного силосу і зелених кормів на 17,6–27,7 % (табл. 2).

Слід зазначити, щоб мати високу продуктивність корів, потрібно інтенсивно вирощувати ремонтних телиць. При цьому необхідно враховувати два взаємопов'язані фактори. Чим нижчий рівень вирощування, тим триваліший його період і менша продуктивність тварин, і навпаки.

Незадовільні умови утримання, низький рівень годівлі, неякісні корми – це ті фактори, які знижують інтенсивний ріст телиць [2-3].

Суттєвої різниці між приростами живої маси дослідних тварин різних груп упродовж перших 3-х місяців не встановлено (табл. 3). Незначна перевага тварин контрольної групи (на 0,73 %) статистично не вірогідна

У віці 4 і 5 місяців ця різниця становила відповідно від 5,8 до 9,7 % ($P>0,99$), а у 6 і 7 міс – відповідно від 14,0 до 14,8 % ($P>0,999$), а в 8 міс – на 17,6 % ($P>0,999$).

2. Фактично згодовано кормів дослідним тваринам на 1 голову, кг (помісячно)

Вік телят, міс	Вид корму	Тривалість періоду, діб	Групи тварин	
			дослідна	контрольна
1	молоко незбиране	30	150	150
	овсянка		150	150
2	молоко незбиране	31	186	186
	сіно люцерни		16	16
	комбікорм		16	16
3	молоко незбиране	30	120	120
	сіно люцерни		30	30
	комбікорм		24	24
	силос кукурудзи		-	30
4	молоко незбиране	31	94	94
	сіно люцерни		47	47
	комбікорм		37	37
	силос кукурудзи		62	78
5	сіно люцерни	30	30	30
	комбікорм		30	30
	силос кукурудзи		60	51
	зелений корм		300	180
6	комбікорм	31	31	31
	зелений корм		713	558
7	комбікорм	30	30	30
	зелений корм		870	660
8	комбікорм	31	47	47
	зелений крм		961	775
Всього згодовано корм.од			938,48	808,08

Встановлено, що тварини обох груп були добре розвиненими, проте телиці дослідної групи в порівнянні з тваринами контрольної мали вищу інтенсивність росту.

Так, починаючи з 4-місячного віку, тварини контрольної групи поступалися ровесникам дослідної за середньодобовими приростами на 31,2 % ($P > 0,99$).

3. Продуктивність телиць за період дослідів

Показники	Групи тварин	
	дослідна	контрольна
Жива маса, кг: при постановці на дослід	30,2 ± 0,58	30,7 ± 0,70
в 3 міс	82,2 ± 2,2	82,8 ± 1,9
в 4 міс	105,3 ± 1,7	99,8 ± 2,6
в 5 міс	126,2 ± 2,1	115,0 ± 2,5
в 6 міс	148,2 ± 2,7	130 ± 3,2
в 7 міс	169,2 ± 3,	147,4 ± 2,9
в 8 міс	198,9 ± 3,8	169,1 ± 3,8
Загальний приріст 1 голови за 244 доби дослідів, кг	168,2 ± 3,6	132,2 ± 3,5
Абсолютний приріст живої маси, кг	52,0 ± 1,8	52,1 ± 1,8
Середньодобовий приріст (г) у віці (міс): 3	573 ± 14	571 ± 20
4	725 ± 25	557 ± 53
5	696 ± 35	576 ± 41
6	710 ± 37	494 ± 40
7	719 ± 30	571 ± 51
8	939 ± 51	700 ± 35
за весь період дослідів	689 ± 15	569 ± 14
Собівартість 1 ц приросту, грн	314	362
Затрати кормів на 1 кг приросту, корм. од	5,58	6,11
Захворювання на діарею, голів	6	18

У подальші вікові періоди 5 і 6 місяців різниця відповідно становила – 20,8 % ($P>0,99$) і 43,7 % ($P>0,999$).

У 7- і 8-місячному віці ця різниця була також не на користь ровесниць із контрольної групи, вона становила 25,9 % ($P>0,999$); у 8 міс вона була 34,1 %, за всі вікові періоди різниця була статистично вірогідною.

Направлене вирощування молочної худоби повинно мати кінцеву мету створити тварину, яка здатна упродовж тривалого часу давати великі надої молока високої якості при найменших витратах кормів. Для цього тварина повинна мати оптимально живу масу, мати добре розвиненні органи травлення, серце, легені, молочну залозу. При цьому у такої корови повинен бути міцний кістяк, розвинені м'язи, які забезпечують роботу всіх життєвих функцій і тривалий період молочної продуктивності [2-4].

На основі проведених хронометражних спостережень встановлено, що такий елемент як відпочинок лежачи тварини дослідної групи на 9,1 % був довший ніж у ровесниць контрольної. Період жуйки у них у такому положенні також був триваліший на 18,5 %. Більша на 17,2 % рухливість відмічена у тварин контрольної групи (табл. 4).

4. Динаміка хронометражних спостережень

Елементи поведінки тварин	На початку досліді				У кінці досліді			
	Групи тварин							
	дослідна		контрольна		дослідна		контрольна	
	хв	%	хв	%	хв	%	хв	%
Стоїть	210	14,6	200	13,9	187	12,8	298	20,7
Лежить	1060	73,6	1060	73,6	720	50,0	660	45,8
Ходить	30	2,1	40	2,7	58	4,0	68	4,7
Їсть корм	70	4,9	70	4,9	400	27,8	334	23,2
П'є воду і інше	70	4,9	70	4,9	78	5,4	80	5,6
Всього	1440	100	1440	100	1440	100	1440	100

Слід зазначити, що тимчасова затримка із привчанням тварин дослідної групи до поїдання соковитих і силосу (взимку) і зелених кормів (влітку) не впливає негативно на подальше поїдання цих кормів та на приріст живої маси.

Висновки:

1. Тимчасова затримка в годівлі телиць соковитими кормами і кукурудзяним силосом (взимку) і зеленими кормами (влітку), сприяє збільшенню поїдання цих кормів у 5-8-місячному віці. Завдяки цьому методу годівлі телиць підвищується споживання кормів на 16,1 % і зростає приріст живої маси однієї голови за період досліді в дослідній до $168,2 \pm 3,6$ кг у порівнянні з контрольною ($133,2 \pm 3,5$ кг) або на 26,2 % ($P>0,99$), і середньодобового приросту з 569 ± 14 г до 689 ± 15 г і або на 21,1 % ($P>0,95$).

2. Такий режим годівлі сприяє кращій оплаті корму за 1 кг приросту живої маси в дослідній 5,58 кг кормових одиниць проти – 6,11 кг корм.од, що на 8,7 % вище ніж у тварин із контрольної групи.

Бібліографічний список

1. Админ Е.И. Изучение поведения сельскохозяйственных животных в больших группах // НТБ. - №2. - Х.: ИТ УААН. - 1971. - С. 44-50.
2. Гноевий І.В. Годівля і відтворення поголів'я сільськогосподарських тварин в Україні. - Х., 2006. - 400 с.

3. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных /Калашников П.П., Клейменов Н.И., Баканов В.Н. и др. – Москва: Агропромиздат, 1985. – 352 с.

4. Новиков Е.А. Закономерности развития сельскохозяйственных животных. - Москва: Колос, 1971. – 224 с.

ОТРАБАТЫВАНИЕ ОТДЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПРИЕМОВ ВЫРАЩИВАНИЯ
ТЕЛЯТ В МОЛОЧНЫЙ ПЕРИОД

С.Ф.Антоненко, Л.В. Гончаренко, И.Ю. Задорожна,
Институт животноводства УААН

О.І.Зверев

Т.В.Маковецкий, О/х „Українка Слободская” ИТ УААН

В статье изложены результаты исследований, метод кормления телок черно-рябой породы и его влияния на рост и развитие. Установлено, что временная задержка в згодуванні сочными кормами и кукурузным силосом (зимой), и зелеными кормами (летом), оказывает содействие увеличению прироста живой массы и среднесуточного прироста соответственно на 12,6 % и 21,1 %. Также повышает оплату корма приростом на 8,7 % и уменьшает себестоимость живой массы на 15,3 %.

FOOD FACTOR IMPACT ON CALVES GROWING IN SUCKLING PERIOD

S.Antonenko, L. Goncharenko, I.Zadoroznaya, A.Zverev

The institute of animal science UAAS

T.Makovetskiy, the chief technician of the experimental unit “Ukrainka slobidska” affiliated to the institute of animal science, UAAS.

This article highlights the investigation results on feed system of black-speckled heifers & its impact on their development. Temporary break in calves foddering with succulent, green feeds in summer & corn feed in winter proved to be unaffected on growth performance.

УДК 619:636.088:615.8

**ЕФЕКТИВНІСТЬ СТИМУЛЯЦІЇ ЗАПЛІДНЮВАНOSTІ КОРІВ РІЗНИХ
КЛАСІВ НОРМОВАНОГО РОЗПОДІЛУ**

В.І. Барабаш, В.І. Логвіненко

Інститут тваринництва центральних районів УААН

У статті наведено результати досліджень щодо ефективності післяродової стимуляції запліднюваності корів різних класів нормованого розподілу методом гідравлічної акупунктури, розпочинаючи з першого дня після отелення. Встановлено, що позитивна реакція на стимуляцію запліднюваності корів мала місце у всіх класів нормованого розподілу, але найвищою вона була у особин модальних класів.

**стимуляція, гідравлічна акупунктура, біологічно активні точки,
запліднюваність, класи нормованого розподілу, стабілізуючий добір**

Відповідно до теорії стабілізуючого добору [5] найбільш плідними та стійкими до різноманітних факторів довкілля є особини, які відносяться до фенотипічної середньої або до адаптивної і репродуктивної норми за сукупністю вимірних ознак екстер'єру і конституції. У той же час крайні фенотипи, що відхиляються від норми, мають генетичні характеристики, пов'язані зі зниженою пристосованістю, або спроможністю до виживання та розмноження.

Низка дослідників [2-4] довели, що прямий вплив на біологічно активні точки (БАТ) нормалізує функцію тих органів, яким вони відповідають, і позитивно впливають на життєдіяльність організму в цілому, оскільки вони є периферичними елементами рефлекторних реакцій.